

Nieuwsbrief *Canon sociaal werk*

November 2021 | nr. 30

Inhoud

Nieuws van de redactie	1
Nieuw: boekeditie Canon samenlevingsopbouw	1
Actualisatie & verbeteringen.....	2
Canon aanbiedingen	4
Lopende (productie) zaken	4
Canon casusspel	6
Durf te vragen	7

Nieuws van de redactie

Door de coronamaatregelen heeft afgelopen anderhalf jaar geen live ontmoeting plaatsgevonden tussen de Vlaamse en Nederlandse redactieleden. Dit hebben we als een groot gemis ervaren omdat de halfjaarlijkse reactiebijeenkomsten vaak inspirerende bijeenkomsten zijn waarin we samenwerken aan verbetering van de canon. Ook hebben we door de coronamaatregelen opnieuw de 'Vriendendag' vooruit moeten schuiven. Ondanks dit alles is dit jaar weer ijverig gewerkt aan nieuwe initiatieven en verbeteringen van de canon. Onder meer is de productie gestart van de boekeditie van de Canon samenlevingsopbouw en is de Canon speciaal & passend onderwijs afgerond. Meer hierover en andere zaken lees je deze nieuwsbrief.

Nieuw: boekeditie Canon samenlevingsopbouw

Boekeditie verschijnt eind november 2021

Eind januari 2020 is de digitale [Canon samenlevingsopbouw](#) gelanceerd. Deze Canon plaatst actuele discussies over thema's zoals gemeenschapsvorming, burgerkracht, wijkgericht werken, participatiesamenleving, actief burgerschap, doe-democratie en bewonersorganisaties in een historisch perspectief.

Uit meerdere reacties op de digitale Canon is gebleken dat er onmiskenbaar behoefte is aan een papieren editie van de Canon samenlevingsopbouw. In boekvorm komt alles toch overzichtelijker onder ogen dan het vergaren van informatie via Google.

De boekeditie van de Canon samenlevingsopbouw, verschijnt eind november, waarbij alle teksten nog eens grondig geredigeerd zijn. Om een indruk te krijgen over hoe het boek eruit gaat zien, is eerder dit jaar een dummy van 12 pagina's gemaakt. Deze kunt u [hier](#) bekijken. De dummy maakt duidelijk dat ook deze boekeditie (de achtste alweer) een kleurrijk, zeer informatief en rijk geïllustreerd boekwerk van 100 pagina's wordt. Uniek omdat de geschiedenis van de samenlevingsopbouw en het opbouwwerk in Nederland niet eerder zo inzichtelijk bijeen is gebracht.

De dummy is in mei naar zo'n driehonderd instellingen verstuurd met de mogelijkheid om tegen zeer voordelige staffelkortingen voor grote aantallen exemplaren in te tekenen. Dat heeft tot een groot aantal reacties geleid op basis waarvan de boekeditie in een eerste oplage van 3500 exemplaren zal verschijnen.

Wil je het boek direct na verschijning ontvangen of voor jouw organisatie meerdere exemplaren bestellen, maak dan gebruik van bijgevoegd bestelformulier.

Meer informatie over de boekeditie vind je [hier](#).

Prijzen

Aantal ex.	1	2-5	6-25	26-50	51-100	101 en meer
Prijs per ex. *	€ 15,-	€ 10,-	€ 7,50	€ 6,00	€ 5,00	€ 4,50

*prijzen zijn excl. portokosten en 9% btw

Actualisatie & verbeteringen

Oproep aan auteurs (en kritische volgers)

Het aantal vensters op de website is inmiddels de 600 ruim gepasseerd. Ze zijn verdeeld over inmiddels 24 Canons. De redactie doet haar best om deze waar mogelijk te actualiseren, maar door het enorme aantal is dat inmiddels een onmogelijke taak. Daarom een oproep aan onze auteurs om een moment te zoeken om nog eens kritisch naar de eigen tekst te kijken met de vraag waar en hoe deze geactualiseerd kan worden. Niet alleen in de venstertekst, maar ook in alle verwijzingen die daar onder staan. Ongetwijfeld is er nieuwe literatuur verschenen of zijn er bewegende (YouTube) beelden bij gekomen waarnaar verwezen kan worden. De aanpassingen kun je sturen naar: info@canonsociaalwerk.eu.

NB: we spreken in de eerste plaats onze auteurs aan, maar de oproep geldt eigenlijk voor iedereen. Zie je mogelijkheden om vensters te actualiseren en te verbeteren, aarzel dan niet om dat aan de redactie te meden.

Canon speciaal & passend onderwijs in juni afgerond

Op 1 juni 2021 is de Canon speciaal & passend onderwijs afgerond en definitief online gegaan. Aan deze Canon is de afgelopen twee jaar gewerkt door een kleine redactie bestaande uit Dorien Graas, Jacques Dane, Jos van der Lans en Teunis Post. Het resultaat is een Canon van dertig vensters met daarin speciale aandacht (in de vorm van 5 aparte vensters) voor de geschiedenis van het speciaal onderwijs aan blinde en slechtziende kinderen en het onderwijs aan dove en slechthorende kinderen, in het onderwijsjargon bekend als cluster 1- en cluster 2-kinderen. Daarvoor is in het begin van het jaar ook extra financiering verkregen door bijdragen van Visio en Kendalis.

Uit de [toelichting](#):

De *Canon speciaal & passend onderwijs* is ontstaan vanuit de behoefte om aan de discussies over de wens tot inclusie in het reguliere onderwijs versus de noodzaak van speciaal onderwijs meer historische diepgang te geven. Soms lijkt het erop alsof we vergeten zijn dat tot diep in de jaren zestig van de vorige eeuw apart onderwijs voor moeilijk lerende of anderszins problematische kinderen door pedagogen volop werd gepropageerd. Sterker, de ontwikkeling daarvan werd gezien als een vorm van beschaving. In een parallel ('buitengewoon') onderwijsstelsel kon immers recht worden gedaan aan hun eigenaardigheden, konden ze in een eigen tempo leren en kregen ze de aandacht die ze in het gewone onderwijs niet kregen. Daar zaten ze 'gewone' leerlingen immers alleen maar in de weg en belemmerden ze de voortgang van hun klasgenoten. Pas in de jaren zestig/zeventig – als wel meer pedagogische zekerheden gaan kantelen – wint de gedachte veld dat deze afzonderlijkheid ook een keerzijde heeft. Het buitengewoon onderwijs zet kinderen apart, geeft ze een stempel en sluit ze af van het normale leven. Het bezorgt kinderen een stigma mee waar ze hun hele leven niet meer vanaf komen. Het onderwijs moet mensen niet uitsluiten, zo luidt de nieuwe overtuiging, maar juist insluiten. Vanaf dat moment spreken we niet meer over buitengewoon onderwijs, maar over speciaal onderwijs. De reis naar het ideale inclusieve onderwijs is begonnen. Deze *Canon speciaal & passend onderwijs* laat zien dat deze reis verre van gemakkelijk is. Inclusie van bijzondere kinderen in volle klassen blijkt een opgave waar het onderwijs tot op de dag van vandaag mee worstelt.

Bekijk de Canon via: www.canonspeciaalonderwijs.nl

Op de site van het Onderwijsmuseum is naar aanleiding van het afronden van de Canon speciaal & passend onderwijs in de maand juli een serie van vier artikelen verschenen.

Zie: [Link naar Onderwijsmuseum](#)

Canon aanbiedingen

De biografie van Piet Willem

In 2019 publiceerde [Mariet Paes](#) de biografie *Eigenzinnige pionier* van de iconische Bossche opbouwwerker Piet Willems. Deze verwierf - in opbouwwerkland - nationale bekendheid als drijvende kracht achter het Bossche Welzijnsproject-Oost, dat tussen 1975 en 1990 zijn hoogtijdagen beleefde. Samen met bewoners van deze volkswijk wist hij - tegen de zin van de plaatselijke regenten in - een compleet netwerk van voorzieningen en initiatieven van de grond te tillen.

Voor bezoekers van de Canon is deze zeer leeswaardige biografie voor € 14,95 (winkelprijs € 19,95) te bestellen door een mail te sturen naar mpaes@planet.nl. Vermeld in de mail je contactgegevens en als onderwerp 'Canon-aanbieding'.

Kwetsbare kinderen. De groei van professionele zorg (korting € 5,-)

Hoewel Nederlandse kinderen volgens UNICEF de gelukkigste kinderen ter wereld zijn, lijden zij meer dan ooit tevoren aan aandoeningen waarvoor speciale zorg is geïndiceerd, zoals dyslexie en ADHD. En dat terwijl sinds de 19e eeuw steeds meer professionals en wetenschappers zich bezighouden met de zorg voor kinderen. [Kwetsbare kinderen. De groei van professionele zorg voor de jeugd](#) geeft inzicht in het ontstaan van deze paradox.

Ten onrechte is deze klassieke overzichtsstudie uit 2016 van [Nelleke Bakker](#), tot 2020 universitair hoofddocent historische pedagogiek aan de Rijksuniversiteit Groningen, te veel onopgemerkt gebleven in kringen rondom de jeugdzorg. Terwijl het voor iedereen die daar professioneel of beleidsmatig mee te maken heeft een *must read* boek is. Vandaar dat de Canonredactie dit boek van harte aanbeveelt en haar bezoekers en volgers in staat stelt om het boek voor € 15,- (winkelwaarde € 20,-) aan te schaffen. Mail contactgegevens naar: info@canonsociaalwerk.eu met als onderwerp 'Kwetsbare kinderen'.

Lopende (productie) zaken

Uit Vlaanderen

- Dries Claessens en Michel Tirions hebben een actueel venster geschreven over sociaal werk en mensenrechten. Het is te vinden bij '[Aanvullingen](#)'. • Er komt in mei 2022 een vervolg op de grote en zeer succesvolle Vlaamse sociaal werk conferentie van 2018. • Ter gelegenheid van deze conferentie komt er een boek uit over politiserend sociaal werk, waar onze drie Vlaamse redacteurs een hoofdstuk schreven: Steyaert, J., Claessens, D., & Verzelen, W. (2022). Helpt dweilen met de kraan open? Historische terugblik op politiserend sociaal werk. In K. Hermans (Red.), *Politisierend sociaal werk*. • Zij kijken daarin terug op enkele historische voorlopers van politiserend sociaal werk in 19de en 20ste eeuw, om ze te vergelijken met wat we in de 21ste eeuw nu reeds zien. Ze sluiten het hoofdstuk af met de gemeenschappelijke kenmerken van politiserend sociaal werk gisteren, vandaag en wellicht morgen. Wil je meer weten? Mail naar: jan@steyaert.org

Boekbesprekingen

Onder leiding van Jan Maassen, onze boekenrecensent en coördinator van de rubriek publicaties zijn sinds de vorige Nieuwsbrief de volgende boeken gerecenseerd. Heb je suggesties voor besprekingen, of wil je zelf een boek bespreken, mail naar:

info@canonsociaalwerk.eu.

Jelle Zondag, [Volkscracht. Sport, lichamelijke oefening en de versterking van Nederland 1880 – 1940](#). Boom, Amsterdam, 2021. ISBN 9789024441631 € 22.50

Nancy Jouwe, Matthijs Kuipers en Remco Raben (red.), [Slavernij en de stad Utrecht](#). Walburg Pers, Zutphen, 2021. ISBN 9789462497689 € 24.99

Jet Bussemaker, [Ministerie van verbeelding. Idealen en de politieke praktijk](#). Uitgeverij Balans, Amsterdam, 2021. ISBN 978 94 638 2144 5 € 22.99

Pieter Meurs, [Inleiding tot de agogische wetenschappen](#). Herziene editie. VUBPRESS, Brussel, 2021. ISBN 9789461170934 € 26.00

Christel Don, [Afstandsmoeders. Over vrouwen die gedwongen hun kind afstonden - 1956-1984](#). Thomas Rap, Amsterdam, 2021. ISBN 9789400407299 € 19.99

Toby Witte (red), [Armoede en bestaansonzekerheid. Beleid en sociaal professionele aanpak](#). Uitgeverij Coutinho, Bussum, 2021. ISBN 978 90 469 0694 1 € 26.50

Lotte Jensen (red), [Crisis en catastrofe. De Nederlandse omgang met rampen in de lange negentiende eeuw](#). Amsterdam University Press, Amsterdam, 2021. ISBN 9789048554423 € 24.99

Frits van Oosten, [De dominee en de koopman. Sociale vernieuwers in de 19e eeuw](#). Ginkgo, Leiden, 2020. ISBN 978-90-71256-80-6 € 15.00

Frank van Steenberg, [Zonder marge geen centrum. Een pleidooi voor rechtvaardige transities](#). Eigen beheer - Proefschrift, Erasmusuniversiteit Rotterdam, 2020

Dick E.H. de Boer, [Tussen 'Goidscameren' en hofjes. De ontwikkeling van charitas en ouderenzorg in Nederland tot ca. 1600](#). Van Stockum uitgeverij, Den Haag, 2020. ISBN 9789070095215 € 19.50

Thomas Kampen, Melissa Sebrechts, Trudie Knijn en Evelien Tonkens (red), [Streng maar onrechtvaardig. De bijstand gewogen](#). Van Genneep, Amsterdam, 2020. ISBN 9789461645289 € 19.90

Biografisch portaal sociaal werk

Sinds de vorige Nieuwsbrief (januari '21) zijn de volgende 15 mensen opgenomen in het Biografisch Portaal:

[Nico Adriaans](#) (1957 - 1995), [Sietske Altink](#) (1954 - 2020), [Wilhelmina J. Bladergroen](#) (1908 - 1983), [Jo Boer](#) (1906 - 1985), [Jaap de Bruin](#) (1896 - 1978), [Anneke Cohen Rodrigues](#) (1941 - 2021), [Tiete Damsté-Terpstra](#) (1924-2020), [Rob Hajer](#) (1929 - 2021), [Gradus Hendriks](#) (1920 - 2007), [Ronald Kalka](#) (1951 -), [Don Linszen](#) (1945 - 2021), [Tine Marcus](#) (1861-1949), [Edo Paardekooper Overman](#) (1948-), [Ella Vogelaar](#) (1949-2019), [Joke Zwanikken-Leenders](#) (1944 -)

Heb je suggesties of wil je zelf een biografie schrijven? Neem contact op met de redactie: info@canonsociaalwerk.eu.

Canon casusspel

Nieuw in ons assortiment: een kaartspel

Samen met drie studenten van de Hogeschool Utrecht ontwikkelden we een kaartspel bedoeld om studenten sociaal werk kennis te laten maken met de geschiedenis van het sociaal werk.

Op basis van casuïstiek gaan studenten op zoek naar het meest passende antwoord in het verleden en het meest passende antwoord in het heden. Ze kunnen kiezen uit 5 antwoorden uit het verleden en 5 antwoorden uit het heden.

Naast kennis van de geschiedenis van het sociaal werk, willen we met het spel de complexiteit van sociaal werk inzichtelijk maken: eenvoudige oplossingen bestaan niet. Nu niet en toen ook niet.

Een voorbeeldcasus en een TOEN en NU antwoord. De antwoorden zijn willekeurig gekozen en zijn niet de meest passende bij deze casus.

Het waren de studenten van de hogeschool die op het idee kwamen om een papieren kaartspel te maken en geen digitaal spel. Ze wisten ons ervan te overtuigen dat studenten blij zijn ook weer eens naar iets anders te kijken dan naar een telefoon of andersoortige computer. Het spel verschijnt in een oplage van 100 stuks en is te bestellen voor 5 euro via info@sociaalwerk.nl Voor hogeschooldocenten die het spel met hun (eerste en-of tweedejaarsstudenten) willen spelen is het spel gratis.

De 'antwoorden' en verwijzingen naar bijpassende vensters zijn te vinden op <https://test.canonsociaalwerk.eu/kaartspel/index.php> (nog in bewerking).

Durf te vragen

#DTV #DTV #DTV #DTV #DTV #DTV

- Heb je je boekenkast opgeschoond of van plan om je boekenkast eens aan te pakken? Doe mee met ons Canon-antiquariaat op Boekwinkeltjes.nl? Zie: <https://www.boekwinkeltjes.nl/v/canonsociaalwerk/>
- Je kunt daar overigens ook hele interessante en voornamelijk historische boeken aanschaffen. De opbrengst gaat naar de website. Zie: <https://www.soul2soulphotography.nl/>
- Hangt er bij jouw organisatie of boven jou werkplek nog geen affiche van de Canon? Meld dat dan even. Zie: <https://www.canonsociaalwerk.eu/nl/reclame.php>
- Wil je meewerken aan de canon? We kunnen altijd initiatiefrijke redacteurs, medewerkers en auteurs gebruiken. Bijvoorbeeld om een nieuwe rubriek samen te stellen 'De 25 boeken over sociaal werk die je gelezen moet hebben'. Of om soort een museumgids te maken van alle musea in Nederland en Vlaanderen over het sociaal werk in de brede zin van het woord.
- En natuurlijk vinden we het altijd fijn als je onze berichten wilt delen via social media. Volg ons via Facebook, Twitter of LinkedIn.